

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Iesu S. Theol. Professoris
Theologia Tripartita Sive Resolutiones Polemicæ,
Speculativæ, Practicæ, Controversiarum, & Quæstionum,
etiam recentissimarum, quæ in Schola, & ...**

Missionarijs, & alijs animarum Curatoribus, & Theol. studiosis solerter
accommodatæ ...

De Controversijs Polemicis, & Scholasticis, etiam modernis

Archdekin, Richard

Antverpiæ, 1682

Præfatio Prioris Et Hujus Editionis Ad Benevolum Lectorem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40853

P R Æ F A T I O

PRIORIS ET HUIUS EDITIONIS

A D

B E N E V O L U M

L E C T O R E M.

Laboravi non ita pridem in Academia Lovaniensi, quantum sinebat Docendi cura assidua, Opus aliquod Theologicum, tam Missionariis Apostolicis, quam aliis passim oportunitate, cuius mille ferme exemplaria paucorum mensium spatio distracta fuerunt, & plura etiam desiderata. Postea plusculum hic nactus otii, non sine aliis impedimentis ultra Praefecturam studiorum, conatus sum in eo genere Opus aliquod perfectum, & omnibus commune absolvere. Sic ut existimem in hoc opere nihil desiderari ad Resolutiones sive practicas, sive speculativas, in quaestionibus etiam hoc tempore maxime expetitis; vel ad Doctrinam sacram in quovis Sacerdotis munere facile ac erudite tractandam. Quae omnia, cum tota operis materia, methodo, ac symmetria, ut facilius & copiosius sub unum aspectum cadant, plurimum opto, ut studiosus Lector sequentem Indicem singulorum Titulorum ac Capitum attentè percurrat, ubi forte plura non parum exquisita, & suis usibus apta reperiet.

* 2

Cum

P R Æ F A T I O

Cum autem in Librorum delectu nihil gratius accidere soleat, quàm si in eodem Opere simul concurrat succincta brevitatis, scribendi claritas, rerum novitas, materiae varietas, & ad omnem Temporis usum expedita utilitas, ita, nisi fallor, hujus Operis partes singulae sunt digestae ac locupletatae, ut haec omnia singulari cum delectu, & in mole non magna, facile & expeditè ad manum habeantur.

Quinimo ad minuendam Libri molem, nobis non parum curae fuit ipsos typos, & formam chartae talem, & tam commodam adhibere, ut non permitteret Operis quantitatem, pro materiae quam continet magnitudine, in ampliorem formam excrefcere, ut sic paginae paucae materiam multam, & simul ad omnem usum portatu facilem continerent.

Notanda porro est singularum inter se partium symmetria, & ad mutuuum subsidium mutua connexio, quae sic studiosè instituta est, ut una pars possit ad alterius partis usum aptè accommodari. Si enim in prima parte ex Polemicis controversiam aliquam tractes, plurimum ad eam illustrandam conducere possunt quaestiones Theologicae tam speculativae quam practicae, quae in 2. & 3. parte continentur. Si è converso, in his quaestio aliqua agitur, datur in eodem genere ad Controversias recursus. Si ex *Apparatu* Doctrinam sacram, aut Christianam populo sagaciori proponas, facile potes, ubi res requirit, fidei Controversias, aut Quaestiones Theologicas ex aliis partibus inducere. Ceteris quoque Sacerdotis ministeriis eadem poterit praxis accommodari: prout singula in Operis decursu notata, & digesta reperies

A D L E C T O R E M.

peries : cum ea ut spero cautela ut non facile aut temerè ullius hominis persona , sed sola doctrina quâ decet moderatione attingatur.

Insuper , ad conciliandum gratam Materiae varietatem , plurimùm conducunt quæstiones in omni genere singulares & exquisitæ , cuilibet Functioni servientes , quæ in singulis Partibus suo loco tractantur , ut sunt , Nova Sectariorum argumenta , & effugia : Pontificum & Conciliorum series , decreta , et autoritas quoad singulas , etiam juris et facti quæstiones : Errores moderni sive Novatorum , sive aliorum in modernis quæstionibus suis locis exhibiti : Opiniorum variarum probabilitas tam in genere , quàm in specie discussa : Resolutiones Particulares ad quoscunque Missionarios , Curatores animarum , et ad partes Hæreticorum in quavis materia pertinentes.

Sic denique totum Opus institutum , atque ordinatum est , ut Curatori animarum copiosè sit prospectum , ad singula sua Munia facile et eruditè peragenda. Sive enim in Controversiis fidei cum Sectario congregiaris , sive moderna inter doctiores dogmata tractes , sive populo fideli Sacramenta administres , sive in conscientia Tribunali sententiam feras , sive præ Rostris populum grandiorum erudias , sive tenello gregi Doctrinæ Christianæ mysteria ex officio exponas , sive singulos hominum status privatim instituas ; inuenies in his , cæterisque Sacerdotis Apostolici ministeriis uberem hinc rerum copiam , cum accuratis ad praxim documentis , et singula suis locis ex professo tractari. Quæ cum legendo attentè exploraveris , facile deprehendes , quæcunque ferè subsidia ex

P R Æ F A T I O

Theologia universa aut aliunde desiderare possis, hic in decursu totius Operis facili methodo digesta, et propriis usibus singulari studio accommodata reperiri.

Demum hæc *postrema Editio*, eo consilio in Tres Tomos ex variorum voto divisa est, ut in ea forma redderetur portatu facilior, tam pro aliis, quam pro Curatoribus animarum qui ad varia loca discurrunt, ut illam partem habeant ad manum, quæ ad præsentem eorum usum maximè accommodata videbitur. Idque commodum habet speciale in editione separata Tomi Tertii qui continet Apparatum pro Doctrina Sacra in Concione, et Catechesi tradenda: pro Assistentia ægris et sanis præstanda: et pro quovis alio Sacerdotis ministerio, quovis loco tractando.

Quæ in hac Quinta Editione præcipuè addita aut præstita sunt; ut promptius et distinctius innotescant, in sequenti Syllabo sub unum aspectum breviter subjicientur.

Syllabus

Syllabus Præstitorum

*In singulis partibus hujus Quintæ Editionis
multo auctioris.*

Quamvis hujus Operis priores quatuor Editiones absque doctrinæ offensione prodierint: in hac tamen, quæ hic postrema est, multa sunt aptius disposita, multa magis deducta & elucidata, multa lectori commodissima in singulis Partibus variis locis adjuncta: quæ ut facilius inveniantur, hic præcipua notatis singulorum paginis subjiciantur, minutioribus prætermisissis.

In hac Parte sive Tomo primo, Ad priorem Libri Dedicacionem Missionariis Apostolicis, additur in calce, Prosecutio ejusdem Viris Apostolicis recenter in Germania, Anglia, et Hibernia mortem gloriose perpessis, post paginam 464.

Ad paginam 391. Annotatio oportuna, de facientibus quod in se est ex solis viribus naturæ.

Pagina 292. Apponuntur Dogmata quæ sunt Calvinio propria, et alia dogmata illi cum Luthero communia.

Pagina 295. Annotatio singularis de verè modernæ Hæresis motivo.

Pag. 309. Proponitur Idæa miseranda moderni sectarii, ut statum suum clarè advertens, veræ Ecclesiæ se adjungat.

Pag. 311. Ex Bulla dogmatica Leonis X. distin-

P R Æ F A T I O

stinctè series Errorum Martini Lutheri et sequacium, cum eorum damnatione, censuris et pœnis annexis: adduntur Errores Wiclefi.

Pag. 465. Ad Diploma Alexandri VII. contra 5. propositiones Jansenii, additur ejusdem Constitutio de iis abjurandis, in sensu ab Authore intento: cum Conclusionem notatu digno.

In fine Part. 1. In Prosecutione Dedicacionis exponitur Vita et Mors gloriosa Primatis Hiberniæ, & Archiepiscopi Dublinensis, & aliorum in Anglia, & Germania recenter obita. *pag. 471. & 476.*

In Tomo 2. Tract. 1. circa Principia practica. *Pag. 5.* additur, de conscientia proplexa et scrupulosa. *Pag. 9.* deducitur ulterius, quomodo dubitanti faveat possessio. *Pag. 17.* Principia alia oportuna, de Legis et Præcepti obligatione. *Pag. 18.* De iis quæ ex Metu fiunt quomodo resolvendum.

Pagina 23. Apponuntur Regulæ de Deliberatione intellectus, et Consensu voluntatis ad mortale aut veniale requisitis.

Pag. 28. Deducitur ex ipsa natura rei operatio licita ex opinione probabili.

Pag. 30. Elucidatur norma, et securitas conscientiaë practicè certæ. Et *pag. 35.* de usu probabilitatis in administratione Sacramentorum. Et *pag. 44.* Totus tenor utriusque Decreti Alexandri VII. suppletis omissis.

Pagina 51. Inferitur novum Decretum Innocentii XI. contra 65. Propositiones ibidem expressas, de quibus fere singulis in Operis decursu agitur.

Pagina 66. Elucidatur accuratè quomodo possit esse operatio prudens & licita ex sententia

tentia

AD LECTOREM.

tentia minus probabili, minusque in speciem tuta.

Pag. 80. & seq. Solvuntur novæ quædam Objectiones in oppositum: cum utili observatione in modernis.

Pag. 103. Explicatur propositio 13. inter prohibitas, de optante alterius mortem naturalem. Et *pag. 111. &c.* De obligatione restituendi in eo qui per modica furta ad summam notabilem pervenit. Et *pag. 119.* De inducente alium in ebrietatem qui decrevit grande aliquod malum patrare.

Pagina 147. Ulterius declaratur non dari præceptum omnem actionem deliberatam referendi in Deum ex motivo charitatis benevolæ.

Pag. 161. Inferitur tenor Decreti Alexandri VII. vetantis censurari sententiam de sufficientia Attritionis, & alteram de necessitate Dilectionis in Sacram. pœnitentiæ.

Pag. 193. Deductio ulterior facultatum Pastoralium tam in sua Ecclesia, quàm extra illam.

Pagina 195. Quæstiones aliæ circa Munia & Beneficia Ecclesiastica, quoad electionem dignioris, valorem collationis Beneficii, condiciones ad eam requisitas, & modos quibus ea amittantur, aut etiam permutentur.

Pag. 221. Expositio percommoda singulorum Casuum Episcopis reservatorum. Casus illi pro subsidio memoriæ paucis versiculis aptè expressi, *pag. 220.*

Pag. 238. Annotatio de potestate Episcoporum circa casus Pontificios.

Pag. 253. Summula Casuum à quibus etiam

Pri-

P R Æ F A T I O

Privilegiati absolvere nequeunt.

Pag. 255. Casus quos Regularium Superiores sibi reservare possint.

Pag. 329. Observatio de Theologis Recentioribus deducta. Item P. *Matthai de Moya* ex opere recenti resolutiones variæ, pag. 370. pag. 305. pag. 364. pag. 458. pag. 530. & alibi.

Pagina 300. De Indulgentiis maximi momenti Decretum modernum anni 1678. totum inferitur, ex quo Indulgentiæ abrogatæ, à veris & non abrogatis discernantur.

Pag. 390. Inducuntur & explicantur Irregularitates singulæ, & quomodo Sacros Ordines, aliæque impediunt: & omnes ad paucos versiculos memoriæ causa reducuntur.

Pag. 419. Propraxi et forma Dispensationis ex Pœnitentiaria Romana &c. addita quædam notabilia.

Pag. 428. Additur de præcepto Charitatis Dei & proximi, cum novarum controversiarum resolutione, actibus internis, externis &c.

Pag. 444. De juramento, & pag. 464. de jejunio varia magis deducta. Et pag. 460. quaestio singularis de observatione festorum, qualiter peccet Herus habens tres servos, qui in die festo assignat singulis successivè laborem unius horæ.

Pag. 478. An & qualiter peccent Parentes filiam aut filium ad Religiosum statum cogentes, aut ab ea retrahentes.

Pag. 491. Discutitur accuratè, an qui alteri damnum intulit ignoranter, aut non liberè, teneatur ad damnum illud reparandum.

Pag.

A D L E C T O R E M.

Pag. 530. An, & quomodo fieri possit compensatio pro debito tantum probabili.

Pag. 531. Appendix singularis, Quando teneatur ad restitutionem Judex, Advocatus, & Testis: cum propositionibus recenter prohibitis ad hanc materiam pertinentibus.

Pag. 605. In fine hujus Tomi 2. accedit Tractatus novus, prorsus singularis, operosus, & utilissimus, qui est, Idea scientifica Theologiae universae, & Scientiarum illi annexarum, complectens juris Canonici, juris Civilis, scientiae Philosophiae cum annexis, Principia, Regulas, Axiomata, Authores, Partium singularum Ordinem & Materiam: nec non Fori Ecclesiastici notitiam & normam, multiplicem: singula brevi methodo exposita per Capita plura.

In Tomo Tertio. Ad Apparatum Materiae pro Doctrina sacra per totum alphabetum, Accedit ad singulos titulos, Annotatio locorum ex ipso etiam Breviario Romano ex quibus possit materia Dictionis in promptu haberi pag. 1.

Praxis varia, ac selectissima assistendi cuiusvis Proximo in quovis statu aut necessitate: per tria Capita. pag. 395.

Caput primum. Remedia & documenta contra singula Peccata in particulari: per 5. titulos, pag. 396.

Caput secundum Praxis Conversationis & Instructionis pro quovis hominum Statu: pag. 401. per 14. titulos: ut pro Haereticis convertendis: pro obstinatis peccatoribus emolliendis: pro Convetudinariis ad feriam poenitentiam, & emendationem vitae perducendis: pro inimicis reconciliandis: pro afflictis ex morte amici, aut

P R Æ F A T I O

jactura bonorum consolandis : pro assistentia aptè præstanda incarceratis , & extremo supplicio afficiendis : & pluribus aliis , *ibidem circa finem tomi 3. p. 407.*

Caput tertium. Ritus necessarii pro administratione singulorum Sacramentorum ; pro Curatore animarum : per 6. titulos , in calce Tomi tertii , uti ibi possunt semper in promptu haberi quæcumque Curator animarum cum illa pervenerit.

Præter hæc , plurima sunt alia in hac Editione sparsim adjecta , & magis perfecta , correctæ , aut ordinata : Collatâ etiam ad hoc ipsius Censoris operâ admodum benignâ , & accuratâ , sic ut merito confidamus nihil in hoc genere ad perfectionem desiderari. Quod si de hoc Opere , nondum sic locupletato , in Præfatione Editionis partim Colonienfis partim Pragensis palam testatum extet , Opus illud verè esse Iliadem mirâ arte in Nuce contentam : quovis oblato pretio illic questum : variorum manibus ceptum describi : optandum ut ad omnes Vbique terrarum perveniat : copiosam esse Bibliothecam Vini Apostolici , uti ipsis ad frontem præfigere benignè placuit. Quanto magis hæc postrema Editio tam multiplici doctrinâ , etiam recentissimorum Decretorum , de novo instructa , & in formam tam commodam redacta , utilitatem Lectori adferet singularem , ad Dei gloriam , & salutem animarum copiosè procurandam : quod unicum laboris nostri præmium desideramus.

Anno